

KATEDRA ZA PRAVNU HISTORIJU I KOMPARATIVNO PRAVO

RELIGIJA, DRŽAVA I MULTIKULTURALIZAM**IZVEDBENI PLAN NASTAVE ZA 2026/27.**

Doc. dr. Tahir Herenda

Prof. dr. Mehmed Bečić

Sarajevo, 16. oktobar 2026.

Kontakt informacije	Mail adresa	Kabinet
Doc. dr. Tahir Herenda Biografija	t.herenda@pfsa.unsa.ba	027
Prof. dr. Mehmed Bečić Biografija	m.becic@pfsa.unsa.ba	140

[LINK ZA TEAMS KANAL](#) za aktivnosti i razne oblike online rada (za redovni i vanredni studij):***IZVEDBENI PLAN NASTAVE***

Datum, satnica	TEMATSKA OBLAST/NASTAVNA AKTIVNOST
16.10.2026. 17.00-21.00 Predavanje	Uvodno predavanje - Upoznavanje s izvedbenim planom, literaturom i načinom vrednovanja znanja - Koncept multikulturalizma - Pravni i normativni pluralizam – historijski i savremeni oblici - Raspodjela knjiga za prikaz i tema za eseje - Diskusija
13.11.2026. 17.00-21.00 Predavanje (online)	Modeli uređenja odnosa između religije i države - Odnos religije i države u historijskoj perspektivi - Savremeni modeli: državna crkva, kooperativni model, model odvojenosti - Religijski neutralna država i ljudska prava - Diskusija
20.11.2026. 17.30-21.30 Predavanje	Koncept milleta i pravni pluralizam - Millet sistem u Osmanskom carstvu - Utjecaj milleta na pravni pluralizam u kolonijalnom i postkolonijalnom periodu - Konfesionalna sudska autonomija u pitanjima porodičnog prava - Diskusija Parcijalni ispit za vanredne studente
04.12.2026. 17.00-21.00 Vježbe	Akomodacija zahtjeva vjerskih manjina za sudskom autonomijom - Primjer Grčke: muftije u Zapadnoj Trakiji i slučaj Molla Sali protiv Grčke (ESLJP) - Primjer Izraela: vjerski sudovi u pitanjima porodičnog prava - Analiza slučajeva i diskusija
18.12.2026. 17.00-21.00 Vježbe (online)	Religijske akomodacije u komparativnoj perspektivi - Religijske akomodacije u savremenim državama - Implikacije religijskih akomodacija - Prezentacije prikaza knjiga
14.01.2027.	Odbrana seminarskih radova (eseja)

17.00-21.00
Vježbe

Evidencija urednog prisustva nastavi

LITERATURA i NAČIN EVALUACIJE ZNANJA (FORMA I KONCEPT ISPITA)

Obavezna:

- Will Kymlicka, Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights, Oxford University Press, Oxford, 1995, pogl. 2: „The Politics of Multiculturalism“, 10-33.
- John T. S. Madeley, „Constitutional models and the protection of religious freedom“, u: Silvio Ferrari (ur.), Routledge Handbook of Law and Religion, Routledge, London – New York, 2017, 209-226.
- Jeroen Temperman, State–Religion Relationships and Human Rights Law: Towards a Right to Religiously Neutral Governance, Brill, Leiden, 2010, pogl. 4: „Accommodation of Religions & Non-Identification“, 93-110.
- Ehlimana Memišević, Sudovi: komparativna studija, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2019, odjeljci „Osmansko carstvo“ i „Kolonijalni period“ (Šerijatski pravni sistem), 231-252, te odjeljak „Izrael“ (Jevrejski pravni sistem), 136-139.
- Norbert Oberauer, „Introduction“, u: Norbert Oberauer, Yvonne Prief, Ulrike Qubaja (ur.), Legal Pluralism in Muslim Contexts, Brill, Leiden, 2019, 1-11.
- Konstantinos Tsitselikis, „Muslims of Greece: a Legal Paradox and a Political Failure“, u: Oberauer et al. (ur.), Legal Pluralism in Muslim Contexts, Brill, Leiden, 2019, 63-83.
- Ido Shchar, „Islamic Law as Indigenous Law: Shari‘a Courts in Israel from a Postcolonial Perspective“, u: Oberauer et al. (ur.), Legal Pluralism in Muslim Contexts, Brill, Leiden, 2019, 84-108.
- Ayelet Shchar, „Law, religion and gender“, u: Silvio Ferrari (ur.), Routledge Handbook of Law and Religion, Routledge, London – New York, 2017, 321-336.
- Izabrani tekstovi i materijali za vježbe koji se studentima postavljaju na web stranicu Pravnog fakulteta.

Dopunska:

- Will Kymlicka, Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights, Oxford University Press, Oxford, 1995, pogl. 3: „Individual Rights and Collective Rights“, 34-48.
- Jeroen Temperman, State–Religion Relationships and Human Rights Law, Brill, Leiden, 2010, pogl. 2: „Religious States, State Religions & State Churches“, 11-64, i pogl. 5: „Secularism & Separation of State and Religion“, 111-138.
- Yvonne Prief, „Muslim Legal Practice in the United Kingdom: the Muslim Arbitration Tribunal“, u: Oberauer et al. (ur.), Legal Pluralism in Muslim Contexts, Brill, Leiden, 2019, 12-42. (Online slobodno dostupno)
- Rinaldo Cristofori, Silvio Ferrari (ur.), Law and Religion in the 21st Century: Relations Between States and Religious Communities, Taylor & Francis, 2016.
- Russell Sandberg, Religion and Legal Pluralism, Routledge, 2017.
- Roger Trigg, Religion in Public Life: Must Faith Be Privatized?, Oxford University Press, 2008.
- H. A. Hellyer, Muslims of Europe: The ‘Other’ Europeans, Oxford University Press, 2008.
- Fikret Karčić, The Other European Muslims: A Bosnian Experience, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2015.
- Ehlimana Memišević, „Šerijat u Evropi: primjer Grčke“, u: A. Alibašić et al. (ur.), Islamska pravna kultura u tranziciji: eseji u čast Fikreta Karčića, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2020.

Vrednovanje znanja vrši se kontinuiranim praćenjem i ocjenjivanjem rada studenata tokom semestra. Studenti tokom semestra mogu osvojiti 50 bodova i na završnom ispitu 50 bodova.

Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni
Prikaz knjige	3	30%
Samostalni istraživački rad – esej	2	20%
Završni ispit	5	50%
Ukupno	10	100%

Način oblikovanja konačne ocjene:

U oblikovanju konačne ocjene uzimaju se u obzir utvrđeni elementi praćenja i provjeravanja rada studenata: prikaz knjige, samostalni istraživački rad – esej i završni ispit.

- Prikaz knjige je oblik provjeravanja znanja u okviru kojeg se provjerava usvojenost nastavnog sadržaja (znanje na razini razumijevanja), sposobnost analiziranja djela, te pismenog i usmenog prezentiranja zaključaka i rezultata istraživanja. Prikazi knjiga se usmeno prezentiraju na vježbama 18.12.2026.
- Samostalni istraživački rad – esej predstavlja analizu određenog pitanja iz oblasti predmeta, koje zahtijeva razmatranje relevantne literature i pravnih izvora, a rezultira vlastitim zaključcima o analiziranom problemu. Odbrana eseja održava se 14.01.2027.
- Završni ispit podrazumijeva provjeru znanja (usmena ili pismena) i usvojenosti nastavnog sadržaja (znanje na razini činjenica i razumijevanja).

Utvrđeni elementi praćenja u odnosu na ocjenu vezuju se za sljedeću distribuciju bodova: Prikaz knjige: od 0 do 30 bodova (uslov za pristupanje završnom ispitu je minimalno 16 bodova); Samostalni istraživački rad – esej: od 0 do 20 bodova; Završni ispit: od 0 do 50 bodova.

Za vanredne studente utvrđeni elementi praćenja u odnosu na ocjenu vezuju se za sljedeću distribuciju bodova: Prvi parcijalni ispit: od 0 do 50 bodova (uslov za pristupanje završnom ispitu je minimalno 26 bodova); Završni ispit: od 0 do 50 bodova (uslov za formiranje konačne ocjene je minimalno 30 bodova). Parcijalni ispit održava se 20.11.2026.

Konačna ocjena formira se na osnovu evaluacije svih oblika studentskog rada – zbrajanjem bodova ostvarenih tokom semestra.

Završni ispit polaže se u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku u skladu sa propisima o visokom obrazovanju.